

OTWARCIE ELWRO NA ZACHÓD – KOMPUTERY SERII ODRA 1300

Opracowanie i produkcja komputerów serii Odra 1300 to niezwykle etap w historii ELWRO. Przedsięwzięcie, oparte na współpracy z brytyjską firmą ICL, było wyjątkowe na skalę światową, a rezultaty – pozytywne i rozległe. W skład serii wchodziły komputery: Odra 1304, Odra 1305 i Odra 1325. Wszystkie były kompatybilne z ich angielskimi odpowiednikami i między sobą. W praktyce oznaczało to pełną akceptację przez polskie komputery bogatego oprogramowania firmy ICL. Maszyny były zbudowane na sprzęcie konstrukcji zespołów elektroników: Zasady, Książka raz mechaników: Buzdygana i Federkiewicza. Wykazywały bardzo dobre parametry niezawodnościowe. **Współpraca z ICL była oparta nie na licencji, lecz na umowie handlowej.**

BILSKI ROZEZNAJE MOŻLIWOŚCI WSPÓŁPRACY W ANGLII, PO CZYM, W IMIENIU ELWRO, PODPISUJE UMOWĘ Z ICL. KAMBURELIS W ELWRO SZKOLI I ORGANIZUJE TWÓRCÓW, PO CZYM REALIZUJE PROJEKT

Pod koniec 1966 r. Komisja Oceny Maszyn Matematycznych (*KOMM*) pozytywnie oceniła parametry techniczne Odry 1204; stwierdzono natomiast, że oprogramowanie jest skromne w porównaniu z oprogramowaniem firm zachodnich. W szczególności komputer nie jest wystarczający do zastosowań w przetwarzaniu danych, które zapowiadało się wtedy jako szczególnie ważny obszar zastosowań komputerów. Wówczas zaczęto rozważać pomysł, aby zbudować w Polsce komputer akceptujący oprogramowanie podstawowe i aplikacyjne jednej z firm zachodnich.

ZAWARCIE UMOWY Z ICL

Jako rezultat powyższego rozważania, na przełomie kwietnia i maja 1967 r., wyjechała do Anglii delegacja w następującym składzie: 1) Witold Tyrman – dyrektor techniczny Zjednoczenia MERA – przewodniczący delegacji, 2) Wincenty Balasiński – przedstawiciel PRETO (Pełnomocnik Rządu ds. techniki obliczeniowej); 3) Jan Brożyna – przedstawiciel METRONEX'u (centrala handlu zagranicznego); 4) Marek Greniewski – CODKK (Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Kierowniczych); 5) Marek Wajcen – główny specjalista Zjednoczenia MERA; 6) Eugeniusz Bilski – dyrektor techniczny ELWRO.

Głównym zadaniem delegacji było rozeznanie, wśród komputerowych firm działających w Wielkiej Brytanii, możliwości nawiązania korzystnej współpracy z ELWRO. Przeprowadzono rozmowy w następujących firmach: IBM, EEC (*English Electric Computers*) i ICL (*International Computers Ltd*). Firma IBM nie była zainteresowana żadną kooperacją, natomiast EEC i ICL były gotowe ją podjąć. Uwzględniając dotychczasowe, dobre kontakty z Polską, wybrano firmę ICL. Wynegocjowano następujące warunki:

- Polska zakupi w 1967 r. dwa komputery ICL 1904, a w przyszłości, kupując maszyny cyfrowe, będzie uwzględniała oferty ICL;
- ICL przekaze ELWRO dokumentację logiczną komputera ICL 1904 (bez dokumentacji technicznej) oraz nośniki i opisy oprogramowania.
- ICL przyjmie pracowników ELWRO na praktyki/szkolenia w swoich zakładach oraz udzieli niezbędnych konsultacji przy uruchamianiu komputerów w ELWRO, wykonanych w oparciu o otrzymaną dokumentację.

W tym samym okresie Zjednoczenie MERA prowadziło z ICL rozmowy na temat zakupu od firmy licencji na produkcję drukarek wierszowych oraz czytników kart. Pierwsza z tych rozmów została sfinalizowana; w jej wyniku w Zakładach Mechaniki Precyzyjnej (ZMP) Błonie uruchomiono wielkoseryjną produkcję drukarek, nie tylko do kompletacji komputerów w ELWRO, ale również na eksport.

Na początku czerwca 1967 r. okazało się, że Polska jest gotowa kupić od ICL dwa komputery ICL 1900 (dla Zakładów Radiowych im. Kasprzaka i ZETO Gdynia). Tak więc można było finalizować rezultaty omawianych wcześniej negocjacji. W PHZ METRONEX w Warszawie odbyło się podpisanie umowy, którą później nazywano **Umową Software'ową**. METRONEX reprezentował dyrektor jednego z biur – Dzięwiecki, a firmę ICL dyrektor handlowy – Jewitt. Przy podpisywaniu umowy obecni byli: przedstawiciel Zjednoczenia MERA – Marek Wajcen oraz przedstawiciele ELWRO: dyrektor techniczny – Eugeniusz Bilski i główny architekt komputerów wrocławskich – Thanasis Kamburelis. Z ramienia ELWRO umowę podpisał Eugeniusz Bilski.

Eugeniusz BILSKI z ramienia ELWRO negocjował i podpisał w 1967 r. Umowę Software'ową z ICL